

HELG

FOTO: ØIVIND BERG

**Sjøkrepsen er
snart like attrak-
tiv som hummer.**

Side 18-19

Snart like popul

Hummerfisket er kort, og sammenlignet med fisket etter sjøkreps, gir fisket begrenset uttelling. Forbrukerne har fått øynene opp for sjøkreps som delikatesse, selv om kiloprisen nærmer seg hummerpriser.

Langs Skagerrakkysten er det relativt få yrkesfiskere som fisker sjøkreps med teiner – de fleste får sjøkreps med krepsetrål eller som bifangst i reketrål. Teinefiske gir et betydelig mindre utbytte for fiskeren enn bruk av trål – spesielt langs den norske Skagerrakkysten. Derfor tilhører de fleste teinene langs sørlandskysten entusiastiske fritidsfiskere.

Skandinavisk samarbeid. Prosjektet «Bærekraftig sjøkrepsfiske i Skagerrak og Kattegat», et samarbeid mellom fiskere, forskere og forvaltere i Norge, Sverige og Danmark, er i ferd med å avsluttes. Siden sjøkrepsfisket er av spesielt stor økonomisk betydning for Skagerrakfiskerne, har spørsmål om hvilke tiltak som er best for å gjøre sjøkrepsfisket bærekraftig vært sentrale.

Verdifull ressurs. Sjøkreps er en av de mest verdifulle skalldyrartene i Nordøst-Atlanteren, og i Nordsjøen utgjør arten det tredje mest verdifulle fisket. I Skagerrak og Kattegat er sjøkrepsfisket også betydelig, og for Danmark er sjøkrepsfisket et av de økonomisk viktigste fiskeriene. Norske yrkesfiskere er også bevisst denne verdifulle ressursen, for

Fritidsfisker Lars Kullerud, fra Tromøy, med to prakt eksemp lar. Det er utvilsomt den store sjøkrepsen som er mest attraktiv til et skalldyrmåltid.

stor sjøkreps er ettertraktet og har i dag en kilopris som kun slås av prisen på hummer.

Bifangst hos rekefiskere. I Skagerrak/Kattegat ligger de årlige kvotene på ca 6 000 tonn sjøkreps, men det blir bare landet i overkant av 200 tonn av norske yrkesfiskere. At det fiskes relativt lite sjøkreps langs kysten vår har sammenheng med at det er små og spredte områder der sjøkrepsen lever. Derfor er det kun i perioder at yrkesfiskere fisker med teiner eller spesiell krepsetrål. Det meste av fangstene tas som bifangst un-

der rekefiske. For rekefiskere er det derfor gledelig at prisene på sjøkreps øker da et tråltrekk iblandet sjøkreps er en kjærkommen fangstbonus.

Utkastforbud. Utkastforbud er et virkemiddel som har vært diskutert i prosjektet. Det innebærer at fiskere må levere all fangst – også fangst under minstemålet. De får ikke betalt for denne fangsten, men den blir regnet med som en del av fangstknoten. For fiskerne oppleves dette som negativt. I Norge har vi utkastforbud, men dette gjelder foreløpig ikke for sjøkreps. EU har ikke

utkastforbud, men det diskuteres nå om dette skal innføres i Skagerrak.

Nedsatt minstemål. Forskere, forvaltere og fiskere, som har samarbeidet i forskningsprosjektet, har også drøftet om det er hensiktsmessig å senke minstemålet. I dag er 13 cm gjeldende minstemål (ryggskjoldlengde 4 cm) i Skagerrak og Kattegat, selv om andre EU-land har satt ned minstemålet til 8,5 cm. Med dagens minstemål på 13 cm blir sannsynligvis omtrent halvparten av all fangst av sjøkreps, målt i vekt, kastet ut igjen. Hvis man beholder kvoter og

ær som hummer

FOTO: ØIVIND BERG

maskevidde slik det er i dag og reduserer minstemålet til 10 cm, vil fiskerne få betalt for praktisk talt all sjøkrepsen de fanger.

Mindre attraktiv. I Danmark hevder fiskerne at det er marked i Europa for sjøkreps under dagens minstemål. Rekefisker Atle Nilsen i Arendal er ikke helt enig. «Langs kysten vår er det ingen interesse for så liten sjøkreps», sier han. Han mener derfor at fokus på redskapsutvikling er viktigere enn fokus på minstemål og utkastforbud. Selv benytter han seg av en rekestrål som i stor grad

lar både undermåls reker og undermåls fisk slippe ut før trålposen trekkes inn. «Vi kan utvikle en krepsetrål på tilsvarende måte, for det er liten tvil om at det er den store sjøkrepsen som er attraktiv hos forbrukeren», sier Atle Nilsen. Han hevder dette er veien å gå for å gjøre sjøkrepsfisket bærekraftig.

Artikkelforfatter: Øivind Berg,
prosjektmedarbeider «Bærekraftig sjøkrepsfiske»

Måling av carapax-lengden, størrelsen på ryggskjoldet målt fra øyehulen til ryggskjoldets bakre kant.

FOTO: LINE REEH

FAKTA

Sjøkreps

- Latinsk navn: Nephrops norvegicus
- Indre norske navn: Sandhummer, bokstavhummer, keiserhummer, rekekonge
- Dansk navn: Jomfruhummer
- Svensk navn: Havskräfta, kejsarhummer
- Maks lengde: 24–25 cm
- Levetid: Opptil 15 år
- Føde: Krepsdyr, bløtdyr, børstemark og åtsler
- Særtrekk: Sjøkreps gjemmer seg i huler i sand og mudderbunn på dagtid, og egg-bærende hunner forlater sjelden hulen.

FAKTA

Bærekraftig sjøkrepsfiske

- Sjøkrepsen er økonomisk sett en av de viktigste ressursene i det kommersielle fisket i Kattegat-Skagerrak-området. Sjøkrepsen fanges hovedsakelig med bunntrål hvor også fangst av ulike fiskearter inngår. Et mindre blandet kommersielt og rekreativt teinefiske målrettet etter sjøkreps foregår langs den svenske og norske kysten i områder som normalt ikke er tilgjengelig for fiske med trål.
- Det er viktig å samarbeide om et bærekraftig fiske slik at vi fortsatt kan høste av denne matressursen også i fremtiden. Forskningsprosjektet har vart fra 2012 til 2014.
- Prosjektet er blitt ledet av Danmarks Tekniske Universitet, DTU Aqua, i samarbeid med Havforskningsinstituttet (IMR), Aalborg Universitet, Sveriges Lantbruksu-

- niversitet og Danmarks Fiskeriforening.
- I prosjektet har forskere, forvaltning og næring kommunisert for å få fram økt kunnskap om arten og bestandsutviklingen slik at ressursen kan utnyttes bærekraftig.
- Et av prosjektets mål har vært å bidra til økonomisk vekst gjennom en forbedret forvaltning av fisket etter sjøkreps.
- Prosjekt mål: Etablere et kunnskapsgrunnlag for en langsiktig forvaltning av sjøkreps i Skagerrak/Kattegat. Være brobygger mellom de nasjonale forskningsinstituttene, næringen og myndighetene for å sikre samarbeid om forvaltning av felles marine ressurser i Skagerrak/Kattegat. Bruke erfaringer fra det kommersielle fisket for å utvikle nye selektive fiskeredskap.